

**dlouhé 19 století obsahuje od poloviny 18  
Umění 19 stol.**

**I.**

*doporučená literatura:*

*R. Rosemblum, H. W. Janson 19th-century art 1984*  
*H.W. Janson 19th Century Sculpture, New Yourk 1990*  
*Vojtěch Volavka, české malířství a sochařství v 19 stol 1968*  
*Dějiny českého výtvarného umění III.*

*Specialitky: Zrození moderní doby*

*databáze:*

*artcyclopedia.com*  
*artrenewal.org*  
*witcobe.sbc.edu/ARTHLinks5.html*  
*goethezeiporta.de/index.php - specialitka*

Přehled:

- Střední Evropa
- Klasicismus, Romantismus
- anotaci co se bude probírat - přednastavit jména a data
- české země (osudy A.R. Mengse, krajina čech v díle C.K Friedricha)
- nazarenismus
- střeoevropský biedermeieru
- vliv Ludwiga Schwanthalera
- sochařství a krajinářský romantismus

Klasicismus, Pré-romantismus - polovina 18 stol

- návrat k řeckým a římským formám
- sentimentalismus, citovost
- významné postavy žen (malířky)

**KLASICISMUS**

vrací se k antice a baroka - estetika politická zejména ve Francii (Velká francouzská revoluce)  
najít styl oproti šlechtickému baroku a rokoku = klasicismus  
byl postaven na omylu =  
klasicismus - sošný obraz nebo socha, která je napodobení starých řecků a římanů - a soch a je zcela bílá (protože staré antické sochy se našli vyběleny ale pravé antické sochy byly pomalovány ale to se v klasicismu nevědělo.

další problém - až do doby prvních odborníků - tak až do roku 1800 vládla víra že vše co se nachází v době antické tak to je ta pravá antika v řecka - ale tyto věci se nacházeli v Itálii - a byli to řemeslnické kopie - Lord Ergin - tehdy teprve přišli na to že Feidias to je něco jiného než sochařství římské a helenistické a pod.

- Klasicismus vymysleli němci

-klasicismus založen na kresbách

- v zahraničí se tomuto směru říká NEOKLASICISMUS

- snaží se o spojení nespojitelného

-Klasicitní krajina je uměřená a bývá tam třeba nějaká architektura

Barva vstupuje do sochařství až koncem 19 stol.

### Joachim Vickersmann

umírá 1768 ,z pruské sazko

studoval luteránskou teorii - a dále studuje o antice

1754 - stal se knihovníkem kardinála Passionea (zpodobňovány malby a myšlenky řecků)

stal se přednostou pro starožitnosti od 1758 - vykopávky v pompejích, Herkulálum 1763 hlavní papežský antikvář

1768 -končí v Kerstu (byl to homosexuál) - zavražděn svým milencem

### Anton Raphael Mengs - 1728-1779

narozen v ústí nad Labem

prošel celou Evropou (dostal se do madridu vedl Goju)

důležitý vývojově

tvorba - jednoduchá, prostorová gesta, smazává časové momenty (klasicista se prezentuje v nadčasovém kreslicím rouchu)

působil v Drážďanech - maloval v Horch kyrche - obraz - jsou tam oslabené efekty , figury mají jasný cíl, osvícenství - vzdělávací - alegoriické (Kristus, bůh svatý)

1851 - obraz Parnas je v Ermitáži - ztělesňuje ideje klasicismu , postavy rozeznatelné podle atributů nebo dále obrazy mytologické (Perseus a Andromeda)

Neapol - Karel IV - tam se stal královským malířem a správcem královské gobelinky - a tam uvádí mladého malíře GOJU - (de přes baroko, rokoko, k osobitému vlastnímu stylu) pak správcovství předává GOJOVI

Obrazy - 1860 neapolský, Karel IV Španělsko

klasicistovi šlo o to aby portrét i figuru co nejvíce připodobnil antické soše

### Johann Heinrich Wilhelm Tischbein - 1751-1829

z německé rodiny

1783 základní osudové setkání s Johanem volfgangem von gethem - a vzniká zásadní německá ikona z roku 1786 - Géthe v Campánii - rozšiřován v grafice a kresbě , zařadil a zvýraznil ji ve svých dílech i Andy Warhol (má na halvě klobouk - aby vynikla hlavy před krajinou (a taky to je poutnický klobouk zároveň) a celkově je to poutník putující do Campánie a pak má tógu , římská hlavice dřevěná - v původní verzi byli i egyptské trostky a ty byly vypuštěny 164x206 rozměry tohoto obrazu - tedy obraz není moc velký - doba ve které je církev oslabena - podle velikosti obrazu bylo zařazeno jejich určení - dostal se do veřejné sbírky = měl se stát společenskou ikonou.

### Goethe - 1745-1832

spisovatel, kreslíř, je dvorní rada  
je pověřen a seděl u odvodní komise  
dobrý kreslíř - má kresby i ke svým dílům např. k Faustovi  
propagátor antického světa  
narozen 1745  
psal Fausta a Nešťastného Werthera  
1775- přechod z Göttersko průmyslu  
Götterského zpodobnění - jak nahlíží z okna do ulice a jde mu vidět jen prdelka

### Angelica Kauffmann (Angelika Kaufmanová) - 1741-1807

nejpopulárnější malířka  
pro Goetheho- múzy pro Goetheho bítou

### Anna Amelia Szaska

obraz Götterského Campáni

### Giovanni Battista P.

grafik, ital +1778  
ve 20 se přestěhoval do Říma  
autorem Vedut (malba, kresba) = obraz který není uměleckou fantazií ale konkrétní zobrazení místa  
přesně tak jak to tam v tomto místě vypadá - také se používali jako pedagogický prostředek , hodně  
se to objevuje na zámcích u dětských pokojů  
autor byl Vedutami proslaven  
do centra zájmu se dostávají i ruiny - mají specifický původ - vzniká estetická ruina  
kolem jeho smrti vzniká soubor venek - která tak vypadali ale byli to spíše imaginární místnosti  
naš Lastomirský se tím tím zabývá

specialitka: Hugo Smelc

pracuje s poetikou ruin, a zvláštní poetikou, zasazuje antická témata do staronových souvislostí

### Giovanni Paolo Pannini-1691-1765

malíř

maluje gigantické interiéry

volně operuje s volnými architekturami a vytváří variační celky - jsou tam jak antické tak architektury  
pozdější

jeho oblíbený žánr jsou Zběratelé - Kardinál Bonzagi 1749

stává se do zájmu Francouzů - přijal do Francouzské akademie (maluje průhledy do sbírek)

sbírka obrazů architektur - sentimentální pohled na římské sběratele

### Jean Robert

zpodobňuje sám sebe na kresbě, citlivý kreslíř, typ umělce co vycházel do ulic a tam přímo kreslil  
zvláštní jeho tématem = hořící města jsou to 70-80 léta

pro něj je typické měkké světlo  
1973 Nalezení Laokonova sousoší  
opět mimořádná láska k ruinám  
byl to malíř Ruin  
není přímo architekt ale je inspirátor pro architektky  
fúze mezi sentimentem a klasicismem  
další zásadní vize: vize pro Louver vnik obrazů architektury a umístění obrazů v Louvru  
má i druhou vizi - s ruinou až bude Louvru vypadat jako Ruina - estetika ruin  
Tato estetika zaujala i Hitlera  
v posledním období se objevují obrazy které znázorňují romantického ducha - obraz Loučení

## II.

### KLASICISMUS

do roku 1800 napodobovali staré řecky pak přešli na Egypt

#### Anglie

významné části Londýn – Západní londýn (elegantní portykus), interiér dotvořen v duchu pompejských fresek  
dům ve Wellingtonu  
garnitura skleníků na konci 18. století – kaktusový dům (Merkur Garboroni – maniristický sochař)

Frunkcionalismus – už vychází ze zahradních skleníků

propojení mezi skleníkem a užitkovou budovou přešlo až v roce 1851 Pexton – Křišťálový palác

Klasicismus – pohodlný styl

dekorace – malované medailony

výstava – Egyptomanie – odborníci dovezli Roseckou desku – pohnulo vědecké poznávání (3 druhy písma) nazákladě tohoto pracovali odborníci a následné rozluštění hieroglyfů, taktéž velká umělecká inspirace

Baron Dominique Vivant Denon 1777-1825 Egypský Archeolog

musel být zručný malíř

egyptomanie – vznikly servisy – Alla Denon

deasing doby kolem roku 1800 je už spíše Ampír (dělali servisy i další dekorativní záležitosti)

Piramida se stala oblíbeným objektem (podobný servis dostala i Královna Josefína (v době Napoleona))

do Anglie se dostávají i prvky Muslimské kultury například do deasingnu pokojů

V této době byli vědci - umělci

V této době vstupují ženy výrazně na scénu

Angelica Kauffmann-1741-1807

z rodiny švýcarského malíře – byla ovlivněna svým původem

v Itálii se seznámila s Mengesem 1766 pak odjela do Londýna 1780 se vrací do Říma

v Římě tam se stala celebritou

zbopobnila Antonia Kanovu – v její době soudobého malíře

dnesje díky feministické doby o ní napsaná kniha

portrétovala Goetheho  
obraz Vestálka  
práce - Bludný kruh klasicismu  
autorka měšťanské třídy

#### Marie Louise Élisabeth Vigée-Lebrun-1755-1842

francouzská, vzala si uměleckého obchodníka  
1789 stala se dvorní malířkou Královný Antoinety – Rakousko (je o tom film)  
stala se členkou akademie umění, pohybuje se královsko šlechtickém prostředí  
autorka sentimentalismu = dává doobrazů cizovost  
dělala si autoportréty – brilantní autoportréty  
citový dvoj portrét – matka s cerou (v baroku byli děti spodobnováni jako malí dospělí) ted už ne  
krelila opravu děti  
1810 přestala malovat 53 letech – pak zbytek let žila v Petrohradě – má i tak početné dílo  
Marie Antoineta – nešťastná žena – spupná královna kterou francouzi neměli rádi  
zbopobněna v rokokovém duchu jako vládnoucí královnu ale poté co malířka vstúpila do politiky 1777  
přesvětlili aby se Antoineta nechala spodobnit se svými dětmi (skutečnost byla jiná, dostala se ke  
svým dětem na hodinu denně) byl to politický počin obraz je v Petrohradě v carském Paláci.  
Královnu Antoinetu s jejím manželem popravili na gylotině. Malířka z pudu zachování svého života  
opouští Francii – akončí v Petrohradu a zůstává. Je to velmi konzistentní malířska  
1805 obraz Marie Antoineta na nebesích.  
Portrétovala nejen královnale také královskou milenku  
1783 dvorní dáma – zpodobněná jako mlékařka odkkaz na dvě na Versalies  
nejlepší portrét – byl Malíř Ruin Iber Robér  
portréty vživotní velikosti – princezny, šlechtičny zpodobnovány jako bohyně (hambatý obraz proto že  
měla šlechtična odhalený kus nohy), př. Maria Josefa zpodobněna jako Ariana – Řecká postava  
ke konci její tvorby se zabývá i krezby krejinou  
zpodobnila - Lord Wayern – nemravník naší hystorie

autoři se zmítají mezi klasicismem romantismem

#### Baron Dominique Vivant Denon 1777-1825 Egypský Archeolog

velmi mnohostranný muž

#### Pierre-Paul Prud'hon-1758-1823

autor se sentimentálním osudem  
Řím navazuje kontakty s Antoniném kanovou  
de do Francie – nevhodná doba vypuká tam revoluce  
rok 1800 maluje portréty císařovny Josefíny  
jeho krezby obdivoval Delacroan  
Malíř Geard spodobnil také Josefínu (bývalou ženu Napoleona) nudně sedí na kanapi  
Demón to přenesl do přírody a udělal ji chtěnou přenesl ji z interiéru do exteriéru na kamenou lavičku  
pokrytou mechem  
božská spravedlnost a pomsta pronásledují zločin – dokázal nahodit figurální kompozici

#### Jacques Louis David 1748-1825

autor stotožnován s klasicismem  
pařížan  
maluje – zasazuje antický výjev do prostoru který je velmi bohatě členěn  
umění – vymezí veci ne ukáže všechny – vždy zdůrazní jedno hledisko  
1774 dostává Římskou cenu – pobývá zde až do roku 1780 – zajímají ho staří římané a řekové  
před revolucí je to velmi angažovaný autor

1788 – dílo (nemá rysy klasicismu) je v duchu manýrismu dělen na zlatý řez – výjev pod Trojou  
Belisarius – politické dílo je v něm posun – to je po návratu z Říma do Paříže 1781  
rysy typické pro jeho dílo:

*popiska v balvanu*

*prostor utíká podiagonále*

*vojín rozpoznává svého vojevůdce a stojí tka nějak až modlí se*

1784 Definice klasicismu – vývoj – obraz Kurácie a Horácie – je to svět mužských figur vše se zblíží v  
mečích které se stanou nástrojem střetu.- ztrácí s prostorovost funguje geometrie

1789 byl tento obraz ukončen - Brutus je demonstrací vypukávající Francouzské Revoluce

obraz Maratova smrt 1798 – připomíná smrt revolucionáře nebo politika (úřaduje ve vaně) všechny  
prvky klasicismu – ruka – symbol mrtvého krsta

po roce 1800 vzniká celá řada portrétů stává se portrétistou nové doby

1797 – první portrét napoleona – první a jedinná seance- Napoleon byl muž nestálý

Napoleon – v Egyptě, přechází alpy, - obrazy (Napoleon zpodobněn na spínajícím se koni) (v realitě

tento průsmyk Napoleon překročil na mule – spolehlivější dopravní prostředek

v tomto obraze využita Hýeratická perspektiva – kdo není důležitý byl úplně maličky (egyptský systém  
obrazů)

obraz – Korunovace Napoleona – obrovský rozměr nemaluje sám má na to celou školu – Napoleon  
zobrazen v klíčovém momentu když bere Korunu

portrét – Ludi papež

zpodobňuje lidi kteří jsou již úplně jiný než byla klasicistická šlechta

obraz Madam Rekamie 1800 - malíř Gearde

tato dáma narozna 1777 vytvořila salon, její manžel byl 3X starší ale bylo to šťastné manželství

posléze vykazana napoleonem a odsunula se do Lionu -když napoleon padl – pokračovala ve

svémsalonu – republikánská dáma

další obrazy už zdůrazňují lasciznosti Venuše a Mars

poslední léta už tvoří v tomto duchu

Pablo Picasso-1881-1973– Únos Sabine

### III.

#### Preromantismus Romantismus

##### Francie

Palac Vila Medici – Řím – renesanční barák- útočiště umělců z Pařížské akademie je to

francouzská akademie – studium umění

profesoři – řídili tuto akademii

Napoleon Bonaparte – podporoval

Baltus – důležitá osoba této akademie

učí se tam dodnes

##### Rakousko

od konce 18 stol

Palaco di Venezia

##### Leon Spiliaert

Anne-Lous Giorodet de Roussy – Trionson ? Francouz nebo rakušan

muž – malíř – excentrik

studuje na Davidově škole

preromantismus = sentimentalismus

kolem roku 1801

dílo:

*Inatura* – velký rozměr – zobrazuje oslavu – rok 1802 (carský orel a kohout) ale nevyhodné malovat oslavy protože situace se rychle proměňovala

*Napoleon před vídňí*

*Orientální scény*

*Endivion* – sentimentálního typu (takový gay)

v 16 letech nastupuje na akademii – je velmi úspěšný

Jean Babtista Isabei – malíř miniatur – byl jeho přítelem a on ho také maloval

Konstanc Marie Charpenter

žánrová malířka - klasicistní profil – takové Feidiaské sochy

tento obraz je častokrát parafrázován dnes

na akademii nestudovala (ženy tenkrát to tam nešlo – pravděpodobně studovala soukromě)

dělala dobový interiér – velmi realistický

Antoine Jean Gros

je mezi klasicismem a romantismem 1771-1835

je u Davida v ateliéru

a je také představen Napoleonovi – doprovázel napoleona na jeho taženích (aby to mohl zaznamenat)

dílo:

*Obraz Napoleona* – který bránil Revoluci (ještě nebyl malován jako císař)

*Napoleonské bitvy*

*Napoleon zobrazen* – v nemocnici kde jsou lidé nakaženy morem – s gestem Ježíše Krista klade ruku do rány (spodobně jako spasitel)

*Napoleon na bitevním poli u Elau 1807*

Share Legrand

španěl

dílo :

*bitva 1879*

*Oslava tažení* – v Egyptě

historické výjevy

portréty – mají civilnější charakter

Převzal Davidův ateliér a pokračoval na Akademi (francouzské)

Jean Anger

1751 – klasicistní obrazy se posunuje dál do precizních forem klasicismu

dílo:

*Adamenonovi vyslanci*

Villa Medici v Římě – studoval každý slavný autor

*Oidipus* – pracuje s rozsmyslem s detaily

detadentní a antizijící obrazy, mytologické

v pozdějším období v 73 letech se přispusubuje a tvorba se posunuje – krajina- Madam Rivie zdůraznění psychických rysů – obrazy současného člověka

*maluje napoleona* – tak jako malovali všichni žáci davidoviškoly – Napoleon i bizardně je umístěch do různých kožešichn – v jeho malbě jsou dost důležité textýlie a je také obklopen symboly

*Orient* – pritažlivý pro francouze – také ze stranu romantiků – modely ženské krásy – přesně

stanovená kompozice obrazová

navazuje na generaci – impresionistů – těm se líbily kompoziční práce – práce s férickou perspektivou – postavy jsou nakomponovány do kruhu  
zpodobňoval jiné umělce nebo *žánrové obrazy* z života jiných umělců (např. Z Rafaelova života)

*Johanka z Arku* – je obliba stoupla když francie byla poražená od Němců

Měl geniálně mistrnou kresbu

*zobrazoval i celebrity* co se pohybovali ve Francii – Paganini (houslista)

téma *Kruhu*

V ateliéru na akademii – se kreslilo podle mužských modelů aktů a antických gipsů – i sochaři se učili na akademii kresbu malbu a až pak museli jít někam do řemesla

Men Rey - klasicismus v neoformách se vrací , funguje aji jako Art deko, parafrázoval jeho dílo *Housle*

## Čechy

### **Klasicismus a Empir – nižší úroveň**

#### Abroci

malíř – přelom 1800

vstupují sem obrozenecké tendence

#### Jan Jahn

tvořící ve 2pol. 18 Stol. Je pomocníkem posledního barokního autorra

klasicista – snaží se povznést všeobecnou úroveň a vytváří takové modely typy aby se to lidé mohli učit a naučit – dává možnost dalším žákům možnost naučit se kreslit – dělal příručku  
Píše Biografické stati o českých umělcích

#### F.X. Procházka

malíř – společenského ladění stal se průvodcem mladého šlechtice do Itálie nebo pod.

Způsobem se malíři mohli slušně uživit

navazuje na Grunda

krajinář – v duchu klasicistní malby – vyskytují se romantistické skalní útvary – později tam vstupuje i malba německé romantické malby

dílo:

má i témata kde se vyskytují klasicistní předměty

krajiny – práce jsou velmi drobné

#### Ludvík Kohl

přelom 18-19 stol

kresba legitimní forma vzdělání pro umělce

autoři často začínali na pozdním baroku a vyvíjeli se dále

konec roku 1800 – realita v Grafice a kresbě – krajina – exaktní spodobnění - Kaple Svatého Kříže na Karlštejně

spodobňoval architektury dříve než byly upraveny

výborný pro památkáře – viděli jak památky vypadali před úpravami – občas tam dal i velkou dávku fantazie

autor pracuje s emocemi – prostřednictvím efektů

zabývá se gotickými architekturami – maluje malé formáty



Katedrála sv. Víta rok 1800 návrh na to jak by se mohl sv. Vít dostavět protože v této době ještě neměl zadní část  
dalším zájmem kromě gotiky byla zemská historie – směs obrázků – další čeští umělci se vydávají tímto směrem  
aspekt anticko egyptizující začátkem 1800 – Egyptomanie – Ampirový sloh si toto vyžadoval tak se to rozšířilo po celé Evropě  
v posledních letech svého života – zpodobňuje hrahy rozpadlé – zříceniny – tož jsou už romantizující obrazy – a také vytváří architektonické fantazie  
Začal na Baroku a končí na romantismu  
živil se vedutami – grafikami – ve své době pedagogické pomůcky

Kaspar Volf – romantický malíř – ale je starší než období klasicismus

## IV

### **Praha roku 1779 -vele společnost vlasteneckých přátel umění**

vzali ředitele z Bavorska -Bergler Josef 1753-1829– klíčová postava mezi klasicismem a romantismem  
studoval v Římě- obcházel galerie a překresloval práce mistrů takový internet  
byla to první akademie na území českých zemí  
mistr kresby  
kreslí podle starých mistrů ale také i anegdoticke témata (pr. Jak znalec uzasne nad obrazem)  
dělá PF od roku 1806 = součástí komunikace  
zastával komunikátora na té akademii obnášelo to i shánění sponzorů  
doporučoval svoje žáky šlechtě  
atutor přetahuje definitivně to české prostředí od baroka přes osvícenství a dě směřem ke klasicismu a pokusy o hystorickou malbu táhne k romantickému směru  
sám dával svým žákům úkoly z českých dějin  
dílo: Zachránění Karla IV.,

společnost vlasteneckých přátel umění – fungovala všichni jsme češi ale na akademii se mluvilo německy

klíčová doba kresby

studenti nastupovali ve velice mladém věku a neměli žádné dotace museli si na studium vydělávat sami  
zaváděly se zvyky, pravidla (různé ceny a pod )  
malovali se kostelní obrazy – práce studentů jsou rozsety po celé zemi

stuktura akademie – kresby  
chyběli teoretické předměty -vycházeli z těch jeho kreseb

### Antonin Balzer 1771-1801

grafik, kreslíř – preromantik, krajinář  
dobový autor  
podobný Ibéro Robérovi  
krajinář – lesní skalnaté divoké

### krajinářské školy na Pražské Akademii

někdy se vyučovalo někdy ne  
zakladatelem učil v letech 1769-1818 Postil Karel

#### Postil Karel

seznamuje se klasicismem, redutou – malovaná pohlednice  
oddělil redutu od volnější klasicistické kompozice  
klasicismus má rád pohled do krajiny – plus architektura ale musí vypadat jako architektura  
římská nebo římská řecká ruina a musí to byt jakoby orámováno  
romantický obraz – ruiny nejčastěji  
dílo:  
Cyklus – čtyři denní doby (Praha Národní Galerie) – krajinové obrazy jsou menšího rázu

### Karel Horcicka 1776-1850

odborník spíš než malíř, schopný kreslíř  
zakázky – kostelní obrazy, v této době vělice málo zakázek  
atutor zajímavý v kresbách – více živější  
slavné rukopisi – Králove dvorský – asi jsou jeho – tento autor byl nesmírně vzručný  
rukopis (Liduše a Lubor)- nesmírně šikovný a zručný

### Nadorp Franz 1794 – 1876

historické obrazy  
dobový autor  
dílo:  
Zavraždění synu Edwarda IV.

### František Tkadlik 1786-1840

kreslíř, portrétista  
Akademie u Bergera  
tvrdý styl Bergerův zlidšťuje – jde do Vídně – Zprávce Černických obrazáren  
setrval ve vídní – vývorný malíř  
dílo: ježíšek s anděli, portréty  
Nazaretští malíři – němečtí romantičtí malíři  
dělá i klasicistní umění  
Potopa – pokus o návaznost na Mikelangela  
Svatý Václav a Svatá Ludmila  
Víra naděje a Láska

### Působí na Akademii a taky tam působí Antonín Mánes

#### Antonin Mánes

krajinomalby

### Goya Francisco 1746-1828

spojuje 19 stol s minulostí  
*raná tvorba – 1746-1795*  
spodobnuje svého tchána královského malíře – svazkem si zajišťuje dobrou kariéru  
*Školní Mengs Madrid 1746-1770*

rokokové malby, žánr býčí zápasů

*Zaragoza 1771*

Maluje Cartouzu – 12 mnichů maluje Goya – obrazy vycházejí z barokní tradice

1772 maluje v osvícenském baroku

důležité setkání s Mengsnem

*Tapiserie – 1774-1791*

už je v Madridu a stává se správcem – vytváří obrazy – užité umění – obrazy které slouží jako návrhy pro tapiserie (témata: společenská: rokoko – žánrové scény – nejen krásné části života ale později se objevují i žebráci, Dvorní scéna z roku 1776)

Našel zálibení v kontroverzních temnějších scénách částech života (stáří, mladí, žebráci, bohatí)

dílo:

Slavnost Svatého Isidora

*1783-1800*

Don Pedro de Alkanta Tellez Grón – mecenáš Goya

Karel III. - Španělský král - reformátor 1716-1788

dělal ve španělsku reformy – klasicistický absolutismus

podporoval obchod

omezil inkvizici, vypověděl ze země jezuity

Karel IV – Španělský král 1748-1808

velice muzický – sám hrál na housle

miloval hudbu a umění

podporovatelem malíře Goya

vládu přenechal Louisie Parmaské – vládla dosti špatně – její milenec Godoj – generál – dělal špatnou zahraniční politiku – povstání s Francií

1808 dostala Karel IV od Napoleona vyhnanství v Italské vyhnanství plus Parmská plus Godoj milenec plus ještě jeho milenka

1790

Ředitel královské gobelinky

maluje výrazné osobnosti královského dvora – Vévodkyně z Alby- Celá serie obrazů na kterých je zobrazena

Série obrazů: Mája 1 dívka ooblečená a 1 nahá – ta samá dívka na stejném místě – udajně podoba idelální Španělské ženy – byly ze sbírky Godojovy (milence královny)

1800-1826

Goya podléhá nemoci (ohluchl částečně oslepl už dříve )

Sabaty čarodějnic

Koridí Svátek Sardinky (velikonoce)

Dvůr se šílenci (lidé jsou uzavřeni ve své jeskyni)– doby kdy je nemocen

Oneň v noci

Přepadení, Vraždění

Hrůzy Války

toto už jsou tragické scény – a toto už jsou romanntické scény

portrét Karla IV 1801

## V

### Goya - pokračování

Goyoa - portrétní malby

maloval celou královskou rodinu - kreslí se podle španělské tradice - v zadu při malování obrazu - autoportrét

obraz královské rodiny je rozfázován do 14 figur - mělo by to být zpodobnění čistého realismu nebo naturalismu

zvláštnost - 2 velice podobné obrazy - slečny na balkoně

1- z 20 a 30 let

2- echt Goyo

Goya - výstava v 90 letech sešly= MAJAS se 2 stejné obrazy

na obou obrazech - z cizující postavy - záhadná a pak ještě tajemně nepřítomná

Goya měl syna - Franciska - byl to také malíř ale Goya přežil svého syna - mladý Goya takový malý Goyovy padělatel

obrazy:

vnikají další grafické cykly - Hrůzy Války (Napoleonské)

Poprava před Branami Madridu = 2 protějškové obrazy - se v této době často dělaly z roku 1808

podobný výjev

1951- masakr v Koreji - od Picassa - kubistický výjev

19 stol. témata poprav - Eduard Manet

Goyovy výjevy z války jsou mnohem procítěnější - ubohý má zobrazená na ruce stigmata - kde Goya ukazuje utrpení Španělů - nebyl to malíř který by vyhovoval církvi

zátiší - Goyova - byla tez oblíbená

Ferdinand VII - král ve Valencii 1814 - triumfální výjev

jeho portrét - je zobrazen jako tupý panovník který chtěl španěle vyždímat - ale Goyova malba - je to pástožní záznam

Goya přestává být modním malířem ale stále pokračuje v portrétování a dělá více věci soukromé například dráfičky - fantaskní divoké, kubineskní

Dům Hluchého - sundali obrazy a byly převezeny do Galerie - dům už dnes nestojí od 90 let měl Goy nemoc postihovala ho hluchota

Autoportrét s lékařem

proslulé obrazy - Colosus - boje gygantických figur nad krajinou

Řada portrétu krále

Volné práce - 1814 - parodie svatby - velmi mladá nevěsta a velmi starý pán

v celku Goya moc velký klasicista nebyl

## **Sochařství 19 stol**

**Sochařství 1 pol. 19 stol.** (*prostudovat ještě v databázích - sochařství 19 stol. Roseblom, Janson .*)

Klasicismus = doba ve které i obrazy vycházejí ze soch , ideologie návrat k Řekům a Římanům je to 1 svět a

Romantismus = sochařství naprosto odlišné vyjadřuje se jinými způsoby jinými významy

1815 - končí napoleonské Války porážkou napoleona

1815-1848 Romantické sochařství stavějící na klasických formách

Celé sochařství 19 století je založená na omylu a to že Antické sochy byly bílé - ony byli silně colorované

hlína - zní originální odlitek sádry - z té vzniká mramor nebo bronz nebo terakota

duplikace a průmyslová výroba se v této době velmi prosadila

kolem roku 1800 se bronz stává lacinější než mramor, a originální sádra se stává důležitým materiálem (protože se používala i při veřejné publikaci) - protože byly Salony - a tam se vystavovaly aji originální sádry

originální sochy - jsou na ní odpichy

ikdyž sochař nepravuje s mramorem - tak to je jeho sochy protože on to navrhl protože on udelal návrh

Venuše Medicejska

Venuše Italská od Antonia Canovi z 1 pol. 19 stol.

nechtěli soutěžit s již skvělými Řeckými a Římskými originály - tvořili nové témata neboli upravovali Antická témata = snaha se vyrovnat antickému světu

## **Anglie**

*Klasicismus - Idea rozvířená Vádkami*

*Romantismus je v každé zemi trochu jiný*

## Roubilliac

sochařský přínos - absolutní novinka - zpodobnění významné osobnosti 1 sochy na počest žijícího kulturního hrdiny , dělal i posmrtnou masku

počáteční sochařství ranného Klasicismu - období stylové nejasnosti (jeden styl skončil adruhý ještě nezačal tak se umění chytá NATURALISMU)

co nejcivilnější oděv, také další atoři se snažili o akty (ne úplně zdárně)

bisty se často dělaly z TERAKOTY

## Tomas Banks

klasicistní sochař

Amor chytající Psyché - byl záhadně za války odcizen v Petrohradě

Náhrobky - podobizna nějaké postavy (dívky)

dělá typický anglický linalismus - ale toto je velmi časté u mnoho Anglických autorů

### John Flaxman

sochař - významný - romantický klasicista

vrstevník Bankse

dělá i keramiku - ale není s ní příliš úspěšný (ale je nádherná)

pomník Lady Fitharesové - odvážný pokus socha která bude stát v prostotu (protože Angličané často dělají jen hlavy a nebo reliéfy)

## **Dánsko**

### Wiedewelt

sochař - Dán

po Kanonovi patří k nejzákladnějším v Evropě

byl konveční (př. Epitav)

zajímavé = MONUMENTY (2 památníky - nepoužívá se figura ani portrét jsou to jen abstraktní útvary) (kus mramoru do kterého je vytesána cihlová zeď)

v této době představa - nejen používání klasicistního vizuálu což jsou Antické vizuály ale že by měli jít vlastní cestou a vytvořit svůj vlastní NORDICKÝ VIZUÁL

typický vysoký hranolovitý pomník

## **Francie**

### Pigalle

sochařská představa - zpodobování nejen bohů, významné postavy (Madama Pompadůr - Milenka Francouzského daňového pokladníka- nechala se zpodobnit jako Bohyně přátelství) také by bylo dobré znázornit významnou kulturní osobnost v této době Woltaier - zpodobněn jako Akt - má tam i atributy - Literární klasik

### Maurice Falconet

sochy chladného rokoka

nejdůležitější zakázka vniká v Rusku pro Kateřinu II velikou - tato socha vznikla v Petrohradě (je to ženská jezdecká socha)

nenáviděl Berniniho (barokní sochař) raději měl sochu - Marcus Aurelius v Římě ale spíše se podobá Berninimu

jeho socha měla 3 podpěry - jedna z ní ocas se dotýkal země

další:

Alegorie Zimy

Ludvík 16

## **IV**

### **Konceptuální sochařství**

#### Sochař Wayet

socha psa – viktoriánský pop-art- je to těžká mramorová socha – velmi specifické

LONDÝN – socha – u paláce Vévody z Velinktonu

Náhrobek – vévodkyně vstávající z mrtvých

1850 – jezdecká socha Velinktona má 8,5m

památník upraven 1912 byla tam dána Quadriga

Klasicistní sochařství – se drželo dlouho na scéně

Horacio Greoung – sochař vycházející z klasicistních vzorů

### Hiram Powers – sochař

socha – jak zobrazit Ameriku – pokusy vyústili v sochu Svobody  
sádra je typický materiál pro něj , jinak pracoval v mramoru , antiku bere velice vážně  
američané mu umožnili sekat sochu do sádry přímo

Václav Levý – socha Eva

19 stol. Amerika – vládli Klasicismus a v paralele šel ateliérový krajinářský romantismus

Pak se sochaři posouvají od Klasicismu k romantismu v pojetí mramoru

### Carlo Finelli

#### Carlo Baro Kerty – sochař

návrat neobaroka do sochařství = nástup Neobaroka

#### Francie

se stala hlavní velmocí v sochařství v 1. pol. 19 stol.

Země je sice dosti poškozena revolucí ničili se sochy – take se musely vytvářet nové

1. pol.stol po roce 1815 téměř všichni umělci co pracovali pro Napoleona , zůstávali ve Francii  
1830 nastupuje Lukvík Filip

4 velikce významní sochaři zakládající tradici fransouzského sochařství

Pierre Jean David d' Angers (nechal se přejmenovat takto protože se menoval jen Davvid a to  
vzhledem k již sochařovi Davidovi)

sochař ztělesňuje přelom mezi fomatismem a klasicismem

vytváří jak romantické tak klasicistní sochy

pomník Francoa Arago – byl to geometr měl vliv za NAPOLEONOVA rezimu (přetahovanice  
o 0 poledník s Anglanama)

pohybuje se jak v klasicistní poloze tak v romantické

z kostela se stala Antikizující architektura – toto dílo kdrytizováno ve své době

definice fransouzského romantismus – naturalismus ukazující na Napoleonské války.

Ztělesnění novéhoFr.romantism

Romantické sochařství

socha se dostává mimo kontext architektury -takové pokojové velikosti

#### Jean Pier Dantan -sochař

drobné romantické plastiky

drobné sošky – s famouze osobnostmi

byl velmistr karikatury

ictor Igo – také spodobněl , drobná karikura klasická plastika

#### James Pradier

slavný sochyř po Kanonovi

1815 – oblíbený sochař krále Ludvíka

3 grácie

Satyr a Batchantka – klasicismus už vyšuměl – je tam cítí už Gambolony (Mikangelův  
žák) erotičnost, nánosy na manýrismus

zájem o běžné ženy a děvčata = posun až k realismu

## Francois Rude

důležitý sochař

1784 – ztělesňuje romantismus

chodil na akademii – ale škola je chudá tak do říma nejel

1815 emigroval do Bruselu pak se po sléze vrací do Francie

Francouzský Rybářský chlapec – která přerostla z Romantismu do Realismu (socha se

usmívá a jsou jí vidět zuby) což v antice neexistovalo

dále ležící sochy – hřbitovní sochy – takto jsou koncipovány sochy poezie a hudby

socha Napoleon probouzející se do Veřejnosti – rad dělá Napoleona – dělá sochu na

soukromém pozemku – mrtvý Napoleon z robě nesmrtelnosti

autorem – Maršála Neyeye – další typika pro vítěznou sochychu

kolem pol. Století se objevují náboženské sochy a monumenty protože církve si už opět může dovolit utrácet -

1832\_36 – pomník Marseeza - na pomník (oblouk)

Vzniká alegorický monument- je to romantický monument – postavy starých galů kteří odvádějí mladíka na bojiště

## Barye

sloužil v napoleonově armádě

skudoval francouzskou akademii

studuje zvířata – sousoší – Tygr a Kajman (Gavial), Lev drtící hada

v romantickém rozmachu – pohádkové dvojsoší – výjev s koněm pegasem (základní dílo doby)

velice uvolněný profil sochy (ale je to drobná plastika)

vracel se i k řeckým formám Theseus a Minotaurus

sošky loveckých scén a různých jelenů

tvoří i Barbizonské krajiny

je převážně romantik ale zajíždí i do realismu

Jean Zak Feudére

tvořil už v polovině sloletí – socha okřídlené potvory (drak nebo tak)

Pleasuer – sochař

ležící žena na ovalném podstavci

## **Německo**

sochař Shadow dal základ němekému sochařství

Pruzský vynález = válečný památník – vznikl již na začátku století – byly neogotické byla postaveny na romantickém místě a Neogotické proto že žili v ideji že gotika vznikla u nich apak se až rozšířila dál

Památník ve stylu Neogotickém – materiál velice oblíbený – litina – později přišli na to že litina je dosti křehký materiál a proto naprosto nevhodný na konstrukce (portréty generálů a členů královské rodiny) prolínání klasicitních ženy a romantických mužská těla částí

Pomník Fridricha II. Viliam Rauch na něm pokračuje – součástí pomníku nějakému vládci je stafáž lidí – různých dělníků a umělců

Kristian Daniel Rauch – přispěl k vítězným sochám vojevůdců



## IV

### Sochařství 1. pol 19 století proměna od Klasicismu k Romantismu

Fotografie 1938 Adolf Hitler se zasnívá pod Kolobosem

Hitler má obrovskou zálibu v antické rase v řeckém typu

Hitler promlouvá před budovnou v Bavorsku

Fotografie stojí Hitler Mramorova a sloupová sín se sochami 1938

1937 – Velkoněmecká výstava – výstava toho špatného umění a zároveň vystavovali i to dobré umění ale nebylo na takové uměleckém provedení jako to špatné umění co neměli rádi

1815-1848

pro střední Evropu – (př. Bavorsko)

tudíž zahraniční autoři nemění žádný vliv na české autory

Václav Levý

– odchází do mnichova a setkává se s Bavorským vlivem – a to ho skazilo

V Bavorsku vládl Ludvík II Bavorský

ale Ludvík I udělal z Bavorska průmyslové centrum

Bavorsko je ustaveno Napoleonem , protože napoleon potřeboval Německo – vzniklo z toho Samostatné Bavorsko

1810 12 října si Vzal Bavorskou terezii (ted je tato slavnost nahrazena Octoberfestem)

Obraz Ludvík v Římě

Stal se králem Bavorským vévodou švábska a vévodou rýnskou a vévodou části německa – stal se z něj významný sponzor umění , také za něj se budovali v Bavorsku kanály mosty a pomníky

1844 přišla první revoluce – výbuch nespokojenosti lidu – trošku neuhlídal o se mu dělo v říši

1848 – zbodobněn na obraze ve dnech svého pádu – pro všeobecné znepokojení (Loly

Montézové byla příčinou,, byla to tanečnice a později rádkyně)

Ludvík I po pádu – ex král – setrval i dále ve sponzorování umění všeho druhu

také se snažil dostat k tomu nejlepšímu co v této době v umění bylo

vznikající Architektury

1933 – ta co tam před ní mluví hitler – jde o klasicistní monumentální budovu u Kelhajmu –

je to památník – je to věnováno udatným Němcům, kteří nebudou zapomenuti – hlavní

architekt který budoval poro Ludvíka I a pak jeho syna = Leopold Kellence - ve vnitř jsou

idee romanticko nacionalistické - je to podobné vzoru – Pantheonu

nechal vytvořit vilu v pompejském stylu pro své vědce v Bavorském stylu (je to restourováno)

Prostor – ve kterém by byl oslaven německý národ – tato idea Ludvíka I se rozvíjela

1842 byla postaveno podobenství athénské akropole v Bavorsku – tyto akropole se

realizovaly více i posvětě například v Tenesí jsou to modely podle Parthenonu – idea budovy

= chrám nebudou tam scény antické ale scény z německé historie (památník se menuje

Walhalla)- ve vnitř to byla původně Galerie byly tam umístěné birky myslím 31

bisty(pica, geth, gutemberk, šechvantaler, mocart, později vznikají i další bisty – Ledecký,

Bethoven, Bismart Blocker, Bruckner, Rendger, Ainstain , Karolina Gerhangingen jeptiška,

Oto Herbert hajek – vytvořil sochu tam také ) – bisty jsou v romantickém duchu

### Ludvík Von schwantaler umírá v době kdyje Levý jeho žákem

ovlivnil i českou scénu

sochař

je to patriot - doba romantismu

vyučoval na Akademii – tam byl jím vyučován i Václav levý (od nás)

jeho dílo se šířilo velmi rovnoměrně po celé střední Evropě

velice ho zatěžoval Ludvík I

realizace:

Lázně Jeseník – Lev – romantického stylu

ve Wallhale spodobnil Mocarta plus potom také na náměstí

ovlivnil Václava Levého – Dívčí postava z kašny Lorelai

Václav dělal různé verze Lorelai podle schwantalerovy práce

Bavárie – 15 metru vysoká – socha ženy se lvem (dříve fungovala jako socha svobody dalo se do ní jít)

Arnost z Pardubic – opětovně dělal bavorský sochař je to v národní galerii

Andonín Wayet

schází se u něho vlastenství českoněmečtí

znal se také s Václavem Levým

Vilhem Gael

maluje barokní architektonické obrazy

naprojektoval představu o slovanském slavíně -představa o staroněmecké architektuře

takže byla realizovaná jenom věž

pro toto byli určený sochy – kněžna Libuše a Přemysl Oráč a ten dělal Schwantaler

sochy jsou v národním muzeu v praze a stavba je zprivatizovaná

Austria Brunen – sousoší – spodobnuje 4 základní německé řeky

### **Německo – České prostředí**

#### **sochařství Klasicismu, - Ampiru – Romantismu**

rodina Platzerová – půsoví v čechách od 18 století – poslední z rodiny umírá až na začátku 20 stol. Poslední už jsou sochaři náhrobků

Ignác František

Ignác Michael

pracují pro Valdštejny - dožívá barokní tradice 1797 – Klasicismus který je ovlivněn

Kanovou a jeho sochařstvím

ujímá se náhrobek od kanovy – Pyramida – je v Dobříši - následně piramida přechází do užitého umění (hodiny ve tvaru pyramidy nebolitakového domečku)

1800

působí

Josef Valinský

dobrá modelér – náhrobek Antonie Nádherné, Náhrobek Erazima Divišek Krigla

je dobrá pro české vlastence – ale spadá ještě do hrobového naturalismu

ja to naruralismus ze kterého se stává civilní ampír

Dům u sedláku

není to sochař nic extra

Fix Vederera

schopný modeler

Melancholický pláče nad zánikem umění

Kašna kousek od Václavského náměstí – byla přesouvána do parků a zahrad teď je v lapiádru

[www.net.ceskekasny.cz](http://www.net.ceskekasny.cz)

Práchnerové

působili od 19 sto..

Václav Práchnér 1785 nejvýznamnější - studuje u Berglera

Napoleonské války trochu špatná doba pro sochaře

dílo – Socha Tereška - alegorie vltavy – Mariánské náměstí v Praze (originální terakota která je odlitá sprvotní sádry) socha vznikla kolem roku 1800 asi nejlepší socha co v tomto období zde vznikla

vytváří slovanský model

U Havlíčkova brodu – náhrobek pany Marie

Náhrobek biskupa Leopolda pro hřbitov Košíří – Myslbek měl také sochu na stejné téma ale nepůsobila tak těžce

Franc Johan Petrich

sochař

dvorní sochař 1844 dorazil až do Říma

pomník Tadeáše Henkeho – v Krásné Lípě – hřbitov s náhrobky kde byly náhrobky od Petricha

Hrad předělaný na Pantheon – vytvořil pomník Jindřicha z Poděbrad – původně to byla sín 3

mocnářů vyzdobená těmi originálními zbraněmi – šlo o romantický monument – vyzývá se zde poctivé zemské vlastenectví

také má pár realizací v Dráždanech

[www.hrady.cz](http://www.hrady.cz)

Andreas Schwanger

1812 – pohřben ve sv. Jakubovi - je z Brna a trojí na Moravě a také tvořil valnou část

barokních soch po Brně

ke konci století se chtěl modernizovat – motiv pyramidy - opět se opíral o Kanovu

měl dílnu v ulici Jánské – založil svoji vlastní ateliéry aby mohl vychovat svoje pomocníky

takže je to první fungující škola tadyna Moravě

Johan Martin Fišer

profesor Vídeňské akademie

Chrám 3 Grácií – jasný příklad klasicistního sochařství

bylo pro zakázku pro Lichtenštejnů

Kliber

sochař

dvorní sochař Lichtenštejnů

autorem – Raismy – Kolonáda s dalekým výhledem

Letohrádek ve tvaru Vítězného oblouku

Napoleonův chrám v Jelemnici

Vranov – Lichtenštejnská hrobka

## VIII

### Vlastenecký a historizující romantismus i v českých zemích 1. pol 19 stol.

#### Sochařství v Praze

##### Bratři Maxové

měli dílnu

Emanuel Max 1810 – syn Gabriel Max měl milovanou opičku Pali byl to malíř - jeden za zakladatele neoromantického stylu

##### Josef Max 1804

měli spoustu zakázek v českých:

Stanice – severní Čechy - pomník Přemysla oráče – je umístěn na posvátném poli a kolem jsou lísky – Přemysl měl lískový prut, je to sokl na hoře je pluh a jsou tam pamětní reliéfy, je tam i kněžna libuše která vítá Přemysla oráče v gotické Praze

Habsburk poslední co měl na hlavě českou královskou korunu byl Ferdinand V po něm byl ještě Karel Králem ale ten už nestihl pravou korunovaci

Praha – Hold českých vstahů – opěvování vloudnoucího nebo dávno zemřelého císaře – František I.

Stavění po evropské gotizující pomníky, další podobný byl v Londýně

19189 – z pomníku sejmout kůň s panovníkem – byl umístěn v lapidáriu pak se tam dávalo něco nového dal se tam bronz pak

pomník s kašnou – kašnopomník – ten v té době sloužil jako vodovod tam chodili služebníci pro vodu

Pamník - vyzdvižení důležitého člověka na štítě (většinou panovníka) – vychází z tradice antické

Pomník – hradecký polní maršál – odsunuli ho do důchodu do Olomouce – v klidu který měl po Napoleonských válkách – zamýšlel se nad posilami z Ruska a Spojené státy – pak ve 40 letech 19 stol. Postavil se na stranu vládnoucího rodu – pomník 53\_58 – koncipován tak že stál na tom vítězném štítu – ve předu pod štítem tak to byl český – český byl dělostřelec pak už jsou kolem zástupci jiných zemí např. Srbové - dnes je v lapidáriu

Bratři žili svoji velkou éru do 50 let.

##### Václav Levý

sochař, byl i kuchařem – z másla vymodeloval Lva

Továrník Abel ho vzal sebou tam ho seznámil se Švantalerem sochařem a byli tam i další umělci, ale tento umělec se nikdy s touto společností nezžil

##### 1820 – Libjechov – pomocníkem Antonína Wayeta

Antonín Wayet - statkář, zabýval se uměním

vytvořil sochy ve skále kolem Libjechova - možná tam i některé objekty už stály – jsou tam takové čertovy hlavy, Harfenice – něco jako slepnice – symbol zábavy, jeskyně u Hada Spolupracuje s dalším člověkem v Boskovicích

1845 se jeho tvorba proměňuje – ještě v té době je v učení na sochaře

dělá dekorativní vázy a jeho rukopisem jsou další hlavy podobné čertovým skalám, dělal i gryfy a trpaslíky

další práce už nejsou úplně romantické už jsou více svázané

Želiské údolí – figury – Prokop Holý, Františka, Zdeněk Zásmutský – místní husita – dnes už se tyto sochy rozpadají

Scény z privátního života zvířat

je v Mnichově až do roku 50.

Venuše, Adam a eva -souvislost s Továrnem – snaha o vytvoření dokonalého provilu hlavy ženy skoro linka – plus tělo – proporce slovanských žen

Levý se vrací do Prahy – tak se soustřeďuje na přátelské vztahy – komunikoval s Karlem Purkiňou – snažil se získat významější zakázky tak pracuje pro Plouzkovice

sochy pro Kostel sv. Jana Boromejského

1854 -jel do Říma a uchytil se tam

antikizující věci ,také dělamladéhocísaře

Trunící madona s ježíškem levý byl na tom dobře – protože jeho ateliér navštívil papež aby se přišel podívat na Madonu

od konce 50 let sídlí v Římě a dojíždí za prací do Vídně

sochy pro kostel v Poličce – sv. Matouš sv. Jakub, kazatelna se symboly Evangelistů

Sv. Vít – sochy pro kapli Arnošta z Pardubic – Oltář Jana Křtitele – po jeho smrti pokračuje mladý Myslbek

vznikají i realizace- o kterých udělal jen náčrt a pak to realizoval někdo jiný

př. Kostel – Konstantina a Metoděje (Karlín, Smíchov)

### **Akademismus a Historická malba**

spodobnění historického děje prostřednictvím malby za účelem moralistickým nebo za účelem dokumentace, tato malba vládla v salonech, krajino malba moc neletěla jen když v ní byly zasazeny historické postavy

V Anglii se projednávají témata ale žádná významná malba tam nevznikla

Historická malba se ke konci století velmi renovuje

Spodobnovala určitá témata -

když zpodobnil nějakou popravu nebo tak a společnost ho přijala tak ten obraz opravdu byl velkou senzací chodilo se na něj za peníze a cestoval například do zahraničí malíři kteří pěstovali tuto historickou malbu také malovali moderní malbu

### **IX - Historická malba**

Malovali se obrazy k obrazu Mikelangela

- apelace obrazů na současníka , decentní forma

#### Thomas Couture

umírá až v době kdy začínají impresionistické výstavy

významná postava této doby

pojetí historických scén

obrazy: Realistický malíř (malíř malující prasečí hlavu)

Kurbert - výtržnický umělec a Kotýr - větší umělec - velice schopní malíři - jejich práce se vztahují i k Francouzské historii , všichni z nich malují i krajino malbu ale nebylo to v té době tak moc žádáno

#### Charles Gleyre - umírá v70 letech

francouzská témata jsou stále chytlavá

ale chce být řazen do historické malby - ukázat jak se žije v zemích v orientu nebo v Africe nebo také obraz který pomáhá předcházet hnutí - Symbolistickému - jsou tam dva proudy \_ Egypt se míchá s antikou a také je historický ale není to objektivní výjev ale taková osobitá verze - vyjádření takové deprese

- v ateliéru radil žákům dělat rychlé skicy, aby nedělali tak dopodrobna jako on

malba není mrtvá - umřela mnohokrát ale stále se jakékoliv styly vrací

Belgie vzniká v roce 1830 - Brusel se stává ambasadou pro umělecká hnutí, která měli v Paříži problémy

Louis Galét - studoval v paříži ale vrátil se do Bruselu

maloval portrétní malbu a historické scény - odlišuje se od témat ve střední Evropě ve střední Evropě na Akademiích se moc nemaluje jenom kreslí tak malíři utíkají jinam nechává osvětleny v malbě jen ty důležité věci ostatní nechává ve stínu

jeho manželka paní Galeyetová - o 20 let mladší než on - on jí portrétuje - ve formách různých žánrových scén - pak v 50 letech dorazil do Belgie

Jaroslav Čermák - také maluje paní Galetovou - a je mladší tak si jí pak odváží sebou do Černé hory (proste mu jí přebral) - on se stal později spíše orientálním malířem ale původně chtěl navázat na historickou malbu, paní Galetová - byla velmi kapriciozní tak jí potom i on opustil

tito dva autoři mají velice podobnou scénu s Mnichem - Čermák používá razantněji plenérového světla

Jejich zakázky šli i do Belgického parlamentu

Alfred Rechel

zije v Cáchách - tam spodobnuje hrdiny Germánské historie - velké fresky

1835 - nastupuje Ferdinand V

dobá velké industrializace - stavba velkých železnic

Husitský obraz jako první namaloval - české národní obrození - se více méně rovná německé národní orození - velko němectví se projevuje velmi silně - malíř Karl Fridrich Mreclik narozen v Prusku - maloval husitského kazatele 1836 - a vznikl v německu (velko formátový) - Husité nebyly tak uplně proti němečnů a nemci byli protestanti - a Hus, Luter a všechny protestantské církve se hlásí k Husitství, další obraz 1842 - Hus před koncilem Kostnickým tento autor byl i významný romantický malíř

Gigantické scény - zboření Jeruzaléma Titem, bitva z Huny co probíhá na zemi i na nebesích oficiální mnichovský autor

Romantické školy

Fransouzská -Želikor - obraz Napolenský důstojník v bitvě, Chrám medúzy, geniální kompozice ve skycách (na 5mčtvrečnících) a Delacrola - na nej navazuje obraz Dantova Várka (vyjev z pekla), nekreslí historické výjevy ale výjevy emocí - jsou politické a zaujaté sex- smrt-drogy, najdeme i témata Ghétovská - francozi se odvolávají na německou literaturu, takté i nspirace Shakespearovská - Hamlet, Ofélie

Victor Igo - hluboký informel

byl to spisovatel básník a dramatik

je ve vyhnanství v 70 letech 1845 až 1865 tvoří tento informel na tomto ostrově, básník, který si hraje - bodobá se Francouzské abstrakci

Anglie

wiliam Blake

Martin John

Wiliam Turner - 1775

stejně jako Victor Igo zajímá literáty

malba - s blesky - obraz - Nadlická hostina - blesk - božské varování - je to malování na skle  
maluje monumentálně působící kompozice - obraz - konec světa  
je to frekventovaný ilustrátor - fantasy výjevy (různě komické a podobně)  
malovány různými technologiemi - reprodukce vypadali lip - velice atraktivní témata  
bojoval proti Konstaiblovi - tyto byblické výjevy tam má ale zajímavá kosmická bouře nad  
vojenským tažením  
jeho první akvarel - v 15 letech .- je studentem Akademie , v 17 letech první olejomalba  
Obraz - přístaviště v Kallé - romantická malba  
na ranějších obrazech jsou biblické i antické výjevy - Hanibal překračuje Alpy  
Bitva u Trafalgaru - je takový nepředimenzovaný obraz  
La Temerér - velice kuriozní barvičky  
- je inspirátorem pro Moneta 1870  
snaží se Konstaibla srážet  
je to povahový krypl

tak nevím asi ten horní byl syn holiče a ten byl podporován on to teď motá do kupy  
Konstaible 1776  
malířtější - u něj téma není tak důležité - tomtu to bylo jedno protože na tom byl finančně  
dobře  
je to čistý krajinář - nezajímají ho biblické nebo jiné výroky  
jeho otec holič podporuje svého syna a když je úspěšný tak ukončí holičství a pomáhá mu  
v počátcích maloval i portréty  
Maruška Bigtnelová - tu miluje 1985-1989 - až mu trochu vychcípá rodina tak se můžou vzít  
když ona umře tak maluje na její počest nějaké obrazy  
jeho obrazy v Tate odl Galery  
je krajinářem ale pokouší se malovat ateliérové krajiny - v duchu nastupujícího romantismu,  
malíř který po roce 1816 vystaráno - má mlýn a ten nechává svému mladšímu bratroví a ten to  
tak nějak živý

### **X Constaible**

romantické si dělali krajinářské studie – Constaible a Turner se v těchto věcech přibližovali  
1821- obraz Vůz ze senem  
romantický Stonhang – rozpadlé Stonhage – je tam v rohu zdrhající zájíc  
obrazy- Skákající kůň – princip zastaveného pohybu – romantický moment kůň zastaven  
vrbou 2 možnosti obrazu – jeden kdy kůň má volný prostor projet  
obrazy- bouřkové mraky nad chrámem  
Otevírání mostu Waterloo  
Turner – dělal vernisáže – dodělávali namísto detaily protože na výstavě byli podle čísla  
takže nevedeli vedle koho budou tak na poslední chvíli dělali své obrazy výraznější

### Richard Dadd

#### pravopodivný romanti 1817-1886

ve 20 zavraždil otce a zbytek života strávil v nějakém hospicu  
orient , shakespearovy poetiky a různé podobné různě propletené výjevy

#### Stefan Kunder – drobné kresby

USA – škola malby kolem řeky Hadzen poblíž Woodstocku Wallkill a **Bethel**

#### **Hadzen River School**

mladí malíři kteří vyjíždějí do města a do přírody – jsou seznámeni tím jak se Dělá Německá  
malba a snažili se tuto krajinu zdomácnit

1825 Thomas Cole – zakladatel typického romantického amerického malířství – je z rodiny Angloamerické

měl kontakt s prostředím a krajinou

studoval na Akademii ve Philadelphii

malu ve 2 paralelních liniích

1-fantaskní romantismus – krajina která absolutně nemůže existovat

2-histotická, mravoluční malba – série obrazů která zobrazuje jednu jedinou krajinu a tam je uložen příběh celé jedinné civilizace (at už velkolepé říže – například až po její zánik)

používal i k významům se kterými spíše pracovala hystorická malba

cestuje i do Itálie

architektura 19 století – problematika vybrat který styl se hodí k čemu – archiektionický

diskurz

Keskilské hory

duchovně se pohybuje i duchovně mezi evropou a spojenými státy

Frederick Edvin Church

je přímým nasledovníkem Thomace Cola

1857 maluje obrazy například vybuchující sobky – dělá takovou Hollywoodskou malbu

nebo takový pompézní Hollywoodské chrámy

maluje spojené státy a jižní ameriku

Albert Bierstadt

němec jeho rodina se přestěhovala do spojených států

v 50 letech

studuje v Diesdorfu

scéna z války severu proti jihu

má typické lesní interiéry – podobně jako Julius Mařák

v jeho obrazech je takový stříbřitý mlhovitý opar – výborný malíř

má obraz Constaible po americku – vůz ze senem přejíždějící přes řeku

specifické téma z konce století – moře bouře, stroskotané plachetnice

malíř který má 2 tradice – americké tradice a malba evropská (německá)

W. Witterge

american – Springfield

hlavní krajinářství

1859 se vrací do spojených států - krajina americká a krajina alpská – krajina evropská bývá

obydlena a krajina americká bývá prázdná

v 90 letech

Hadson River School – její generace končí kolem roku 1910

Američani si chtěli dělat krajinu podle sebe tak odjíždějí do evropy



## **Německý – Romantismus (Sasko, Prusko, Bavorsko, Rakousko)**

### Gaspar David Friedrich

Dražďany – galerie Albertinum – hodně Gaspara Davida a jeho následovníků  
v počátcích kreslí ručně i stokrát lodě a pak ve 30 letech chrám v Agrigentu  
tím končí ta klasická tradice italská  
je orientován na umění co se dělá v Německu – toto umění není klasicistní, základem je  
gotický chrám

1807-1808 – Děčínský oltář – táhnou víru křesťanskou svým vlastním směrem

1815 do tohoto roku je německá malba silně politická – politické parprsty – červánky  
svobody – osvobození Německa od Napoleona to je například ten Děčínský oltář  
= ideologie velkoněmectví – vytvoření jeden velký stát

zásadní obraz – Mnich u moře – naznačuje další vývoj – (původně měly být 2 lodi na moři  
nakonec lodě byly vypuštěny) je tam pobřeží a 1 mnich co je obrácen zády

největší německý romantický malíř – ALE NENÍ TYPICKÝ ROMANTICKÝ MALÍŘ

po roce 1815 restaurované obnovené režimy hledaly vhodné klidnější umění tak jim už  
Gaspar David už nevyhovoval a jeho styl se dostal do izolace – jeho pozice romantická je jiná.  
Volná cesta k obrazům – Nokturno, padající raketa- obraz na kterém už moc není tak ty se  
dělaly v 70 letech

Gaspar odchází do Drážďan a tam už zůstává

výrazná část práce má i v Čechách – Krkonoše – české středohoří, Milešovka- práce malovány  
v ateliéru staroměstským způsobem

Krajináři – důležité jestli se obraz finalizoval v terénu a nebo v ateliéru a musí mít určitou  
velikost aby šel udělat na jeden zátah v té přírodě – tubičky se začali vyrábět až ve 20 letech  
doudo přírody – udělají si skicu tužkou a pak dojdou do ateliéru – pak si je v tom ateliéru  
spojují

Témata:

-maloval české pohraničí

-klášter katedrála, ruiny a stromy které jsou větve přes sebe- Daguer – fotograf který  
také dělal z katedrálami nebo ruiny

němci měli nacionalistické představy o gotické slohu

Gaspar David se ženil na Rujanu

obraz křídlové utery na Rujanu

Lidé postavy a měřící (2 muži sledující měsíc)

další jeho obraz kry – hanc haker – německý pavilon v Benátkách – mramorová podlaha kde  
šlapal ještě Hitler – tak tu podlahu nechal rozbít

### Poutník nad mlhami – typický obraz

dělal také autoportréty

pohledy do habského údolí

V jeho obrazech není nic náhodné

Karlsting maloval Gaspara v ateliéru jak maluje

také téma okna – různé varianty

nebo poutník v krajině

Gaspar namaloval pitav – feik pomníku – krajina českosazského švýcarska

Christian Dahl

nor

Edvard Munch pochází z Kristiánie dnešního Oslo

dělá obrazy ze severu Evropy a obrazy Italské – podobné Marxu Ernstovi

nádherný výjez v Drážďanech

Georg Vilhelm Kersting

vlastenecký autor

taký je Drážďenecký

ikonický boj obraz – Na přední hlídce plus protejšek dívka v lese a kolem na stomech jména 3 mrtvých mužů z předchozího obrazu

od roku 1818 se stává přednostou malosaské manufaktury – scény vytváří svůj design

důležité postavy v interiéru – Bidermajerový interiér – domácí interiér – dívka která čeká na svého milého – zvláštní ovětlení – velice krásně si dokáže vyhrát z interiérovým osvětlením

obraz Paganiniho – jinak je to ikonická postava této doby (muzikant houslista)

## **XI.-poslední přednáška**

### **Romantismus a NAZARENISTÉ 1815\_1841**

tvorba umělců v českých zemích

aspekty romantismu

Gaspare David- malíř vůdčí silou tohoto směru

#### P. Otto Runge

severo německý autor

akademie v Kodani- tam studovali podle gipsů ale on studoval podle modelů

žije do pouhých 33 let- umělecká dráha až ve 22 letech

setkává se Gethem – rozumísi ohledně nauky o barvách -barevná pomůcka barevná

mytologie, barvná koule,

zásadní dílo – představa o vytvoření cyklu 4 velké obrazy – (ráno, náboženství, večer) chtěl to jako součást kaple a ještě spojené shudbou – takový primitivní předchůdce multimediálního

umění, pseudo náboženské modely

přesahuje svoji dobu

šokoval své současníky – zpodobňuje děti ne jako malé dospělé ale jako pravé děti které mají svojí vlastní logiku -dětský svět přesahuje proporční dimenze

byl velmi naturalistický oproti idealizaci klasicismu

je to atypický romantismus

melancholický obraz s jeho manželkou a přítelem

velice kontroverzní autor

K. Blechen

profesorem berlínské akademie

nevyhýbá se ošklivým večerem jako – škaredá industrializace které hřídila malebné okolí

také obrazy z Itálie a Alp

Berlinák

K. F. Schinkel

malíř

ikona německé romantické malby a německého ideálového myšlení o architektuře  
malba gotického kostela- nereálná fantaskní architektura (dominuje gotika ataké římská  
architektura, řecký chrámek – ve své době již velmi bouřlivě přijat protože malíři vytvářeli  
přesné kopie

byl to architekt začal budovat po Napoleonských válkách – z Berlína vytvořil urbanistické  
jasné řešení – nejprve duch klasicistní a později v gotickém duchu

Leo fon Klence

Shinker se ok klasické zdobnosti dokázal dostat k očištění od jakýkoliv prvků  
kostel v Berlíně

patřil k Architektům kteří budovali Braniborskou bránu

nebo jeho maják - je skoro jakby byla postavena na konci 19 století – vyjadroval se ve velmi  
jednoduchých tvarech na jeho dobu

Desing – Shinkerova kříže – pak si ho přivlastnil hitler do znaku

## **NAZARENISTÉ**

umění které je lineární odvrací se od 19 století a vlastně všeho před Rafaelem tak se vraceli  
zpět k tomu správnému umění

toto umění je domovské v Rakousku a také bylo v praze

byla to Skupina umělců co nosili dlouhé vlasy – také hipees své doby  
především 2 autoři

### Franz Pfors

také se nedožil vysokého věku

Příjezd Rudolfa 2 do Vídně – obraz co moc nepasuje do 19 století – taková stylizovaná pozdní  
renesance malba je záměrně archaická

on umře

### jeho přítel Fridrich Overeck

na pamět svého zemřelého přítele namaluje obraz – Obraz – Itálie a Germánina – původně  
mělo jít o výjev 2 dívek – ztělesnění přátelského vstahu i krajiny se zanima prolínají

pak dále spodobnuje sám sebe se svoji manželkou – takový autor intimista

1809 založili ve Vídni Bratrstvo svatého lukáše – ja to první umělecká výtvarná skupina která  
má nějakou koncepci do té doby existovali pouze cechy

pak se odebrali do Říma – snaha nazarénů

Praha škola historické a náboženské malby 1896 končí až nazarenismus v praze

dochází k novému náboženskému umění

ale tito autoři ovládali velice dobře kresbu

### Petr Cornelius a Rumens titaké založili šiolu historické malby

### Josef Fűchrich

pochází z Chrastavy – je tam i jeho rodný dům , mají tam i jeho bystu

pochází z umělecké rodiny Malíře – lokální malíř

1816 odkází na akademii do prahy

1826 de do říma

významný grafik ve své době

stáváse Nazarénem – grafiky bylo pro ně učičenší protože se rychle rozširovaly

ve 30letech se stal profesorem kompozice na Vídenské akademii

vybírání si témata z české zemské hystorie

mezinárodně uznávaný autor

Chrastava – obraz zelené madony – a je k němu i skica  
také ho často portrétovali hlavně jak ho jmenovali ritířem  
jeho obrazy – docela barevné obrazy – Jákob který se setkává z Ráchel 1836  
ve své době to byla zásadní malba  
obraz 1831 vystaven v paláci Ratchinci v Berlíně

Gustava Krazman  
Vilhem Kmanhelm

Vili Site – malíř východoněmecký komunistický malíř – významný světový figurální malíř  
dalí malíři kterí byli z Chrastavy

### Bidermajer

malíř

maluje idilické obrázky

hlavní ideou romantických obrazů bývá muž vysoko nad vším meditující on dáva ty muže jak  
medidují nad kaktusem v zahradě

umění aristokratičnosti a sentimentální – je to městátské umění -

jeho představitelem Spitzweg obraz neuspěšného básníka který žije svůj život někde v ústraní  
a tak nějak přežívá

Spitzweg byl lékárník pak se ve 30 rozhodl že bude malířem , samotář co maloval žánry z  
mnichova a pak orientu ikdyž tam nikdy nebyl

velice idilické scény se směšnými figurami – páni snažícíse získat pozornost dam které za to  
nestojí

idilický spolehlivý svět ve kterém se nic moc neděje – různé melancholické pohledy do  
minulosti

Barbyzonská malba jeho tvorbu inovuje

přítel s rodinou Mánesovo – Quido mánes byl Spitzwegovi velmi blízký

ještě Spitzwega prosazoval Hitler ale nepodařilo se mu ho protlačit do sveta protože toto je  
málo

Morits Schwind

malíř

Vídenák

bez anekdoty se žádný jeho obraz neobejde

svatební idilické obrazy

1852 obraz symbonie – kompozice několika obrazů je narativní a vypráví nějaký příběh

